

gab

177

am 1. 1. 1777 von W. G. Schmid aus dem
Königl. Akademie der Bildn. Künste zu Berlin.

Originalausgabe mit 100 Holzschnitten nach
den Zeichnungen von J. C. Dahl.

in zwei Bänden verarbeitet und vermehrte
durch 20 Holzschnitte zu Abbildungen
im zweiten Bande. Herausgegeben von der
Kunst- und Antiken-Akademie zu Berlin.

Originalausgabe mit 100 Holzschnitten nach
den Zeichnungen von J. C. Dahl.
Volumen I. II. 1777. 1778.
In vier Theile unterteilt, bestehend aus den
folgenden Teilen: 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.
Originalausgabe mit 100 Holzschnitten nach
den Zeichnungen von J. C. Dahl.

In vier Theile unterteilt, bestehend aus den
folgenden Teilen: 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.
Originalausgabe mit 100 Holzschnitten nach
den Zeichnungen von J. C. Dahl.
Volumen I. II. 1777. 1778.
In vier Theile unterteilt, bestehend aus den
folgenden Teilen: 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.

Originalausgabe mit 100 Holzschnitten nach

60.

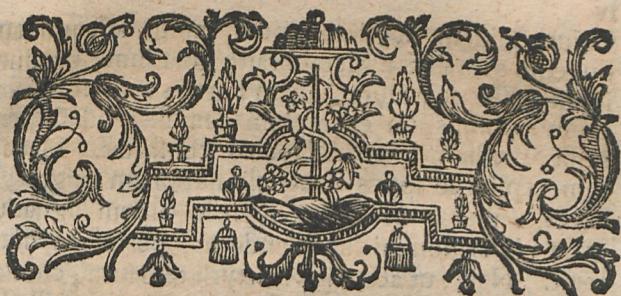
MEMORIA
VIRI
MAGNIFICI ET SVMME VENERABILIS
CHRISTOPHORI TIMOTHEI
SEIDELII
ACADEMIAE IVLIAE CAROLINAE
PRORECTORIS
SS' THEOL' D' ET PROF' PRIMARI SERENISS' DVCIS BRVNOV'
ET LVNEB' A CONSILIIS ECCLESIAST' CAPITVL' IMPERIALIS
REGIO - LOTHAR' ABBATIS. SACRORVM HELMSTAD' ANTISTITIS.
ET VICINARVM ECCLES' SVPERINTENDENTIS GENERAL'
SOCIETATIS TEVTON' HELMST' PRAESIDIS
GOETTINGENSIS AC BREMENS'
SODALIS HONORARII
D' XXX MAII c^{is} I^o CC LVIII
IN IPSA PVRPVRA DEFVNCTI
AVCTORITATE
PRORECTORIS ET SENATVS
ACADEMIAE IVLIAE CAROLINAE
PERSCRIPTA
A B
IO· CHRISTIANO WERNSDORFIO
P' P' O

HELMSTADII
LITTERIS VID' B' SCHNORRI

M E M O R I A
U T Q U A
M A C H T I C I S S E Z U M E R A N N E R A D I
C H R I S T O P H O R I T H O M I T H E I
S E B I D R I I
A C A D E M I A E L V I T E C A R O L I N A E
P R O F E S S O R I S
S E C U R I T Y D E T R O Y H I M M E R E R E K R U S
A T D I N E S C O N S I S T E R E C T I S M U S C A T I L I M
R E C O R D O T H E R A M H A T I S S A C R E M U N H E M M E T A C V N T I T I S
T I A C H I M E R A M I C C I T I S S A C C I T I S M I S S I S T I S
S O C I E T A T I S M A T I S S I S T I S
O C C I D E N T I S S I S S I C H I S S I S T I S
D E C I D E N T I S S I S S I C H I S S I S T I S
I N T H E I P R E S U R A D E C I D E N C I S
A T A T I T I S S I S S I C H I S S I S T I S
P R O F E S S O R I S S I S S I C H I S S I S T I S
A C A D E M I A E L V I T E C A R O L I N A E
F R A U E N
E X
I O C H R O N O G R A F I C O R G O

1760 T M 38

1760 T M 38

A
misimus in CHRISTOPHORO TI-
MOTHEO SEIDELIO Theologum
et sacrorum Antistitem, qui in tra-
denda sanctiore disciplina CHRISTI
honorem cultumque asseruit unice,
et non solum fidem in eius merito defixam confir-
mare in animis hominum studuit, sed et commendata-
tam perfectissimo exemplo eius caritatem et man-
fueritudinem rebus factisque, suo conuenientissimis
muneri, demonstravit

Tali in Seruatorem sanctissimum studio inter-
neteres ecclesiae doctores praeceps se praebuit Vir
diuini spiritus, S. IGNATIVS Martyr, eaque re no-
men Θεοφόρος uel Χριστόφόρος ab antiquitate adeptus est.

A 2

Cuius

Cuius quidem elogii rationem minus assequuntur, qui cum SIMEONE Metaphraste Ignatium, produnt, illum fuisse puerulum, quem CHRISTVS suis exceptum manibus, in exemplum demissi modestique animi, medium inter discipulos constituit. Haec enim explicatio ipsius uocabuli notionem migrat, et Θεοφόρον mutat in Θεόφορον, ipse autem Ignatius, quae uis ei nomini subiicienda sit, perspicue declaruit. Nam, ut aucta eius martyrii testantur, cum ad ductus ad Traianum ipse se eo nomine appellasset, interrogatus, ecquis esset Theophorus, *is*, inquit, *qui in pectore Christum gestat.* Quae uerba sancti Viri fortasse ansam dederunt fabulae, a recentioribus quibusdam scriptoribus proditae, carnifices in dissesto Ignatii, morte cruenta defuncti, corde nomen IESV aureis litteris inscriptum reperiisse. *) Manife stte huic traditioni repugnant acta eius martyrii sincera, quibus refertur, Ignatium Romanum abductum, et feris bestiis obiectum, ita ab iis devoratum esse, ut nihil eius reliqui, praeter ossa quaedam solidiora, fieret.

Quia igitur mente Ignatius semet ipsum appellavit Θεοφόρον, e uerbis eius, quibus Traiano interroganti respondit, satis intelligitur. Etenim CHRISTVM suo consecratum pectore, eiusque cultu et honore nihil prius et antiquius se habere, profitetur. Quam sententiam suam ipse reddit explicatiorem, cum ad Ephesios scribens, hos non solum Θεοφόρου vult

*) Vid. RITTIGII dissertatio de Patribus Apostolicis, §. LXXXVIII.

tuit esse, sed etiam Ιωαννος, Χριστος, αγιος Φορβης, ηλιος παντας κειστημενος εντολαις Ιησου Χριστου. (***) Sequitur scilicet PAVLLI Apostoli sententiam, qua Christianos templum Dei esse, ab ipso Spiritu Sancto insessum, sancteque et inuiolate habendum, pronuntiat. Qua ratione constat non solum Ignatium, sed Christianos etiam et sanctos homines in unitiorem, subinde Θεοφορων nomine insignitos esse. Maxime autem cruentos ueritatis testes, Episcopos et doctores ecclesiae, quorum in asserendo tuendoque honore CHRISTI praecipua laus esset, Θεοφορος ab antiquitate pia usurpatos esse nouimus, ut plurimis sanctorum doctorum testimoniis approbadit IO. PEARSONIVS. (†)

Eandem uim et significationem habet nomen Χριστοφορος. Sic enim Ignatius semel uocatur in actis eius martyrii, †† et hic ipse Ephesios suos praecipit esse Χριστοφορος perinde, ut Θεοφορος. Quin etiam praecipuae in ecclesia dignitatis et sanctimoniae viri, martyres in primis et doctores, doctrinae Christianae uindices, hoc eodem elogio subinde efferruntur. Nam Phileas, scriptor antiquus apud EUSEBIVM (***) martyres eo nomine uocat, et ab interpolatore Ignatii P A V L L V S Apostolus Χριστοφορος audit †††.

Quamquam autem elogii sui sententiam, responso suo ad Traianum, ipse explicauit Ignatius,

A 3 pl-

**) S. IGNATIVS epist. ad Ephes. cap. 9

† In Vindiciis epist. Ignat. Part. II, cap. 12

†† Cap. IV

*** Lib. X, cap. 8

††† In epist. Ignatii interpol. ad Ephes. c. 6

pleniū tamen et luculentius, quaenam uis sit docto-
ris XeisoΦoεz, ex ipsius scriptis intelligendum est. Qui
enim singulare cognomentum et ipse sibi tribuit, et
a tota antiquitate accepit, huius, necesse est, is fue-
rit animus eo nomine expressus, qui in scriptis eius
genuinis etiamnum spiret. IGNATIVS igitur in epi-
stolis suis, quas paullo ante mortem cruentam in iti-
nere, Romam deducendus, scriptis, eum se slistit
doctorem ecclesiae, qui in doctrina Christiana id ma-
xime, quod summe necessarium est, spectet, et fun-
damentum arcemque ipsam salutis humanae praeci-
pue muniat et tueatur, IESVM CHRISTVM, ita
quidem, ut ea, quae ad eius personam, officium et
meritum pertinent, a corruptelis aduersariorum acri-
ter vindicet, animisque firmiter tenenda identidem
ineculcat, in reliquis autem, quae minus derogare
CHRISTO, aut curiosius quaeri uidentur, minus la-
boret, idque tantum curet sedulo, ut omnes fide in-
corrupta CHRISTO, capiti suo, colligati, exemplum
mansuetudinis ab eo propositum sequantur, et cari-
tatem inter se mutuam concordiamque colant. Hac
mente Trallianos iubet aures suas obturare, si quis iis
doctrinam afferat IESV CHRISTO uacuam, ^{*)} imo
non solum Iudeos, CHRISTI inimicos, sed alios
etiam, qui de CHRISTO non loquantur, similes ait
columnis sepulcralibus et mortuorum monumentis,
quibus hominum nomina duntaxat inscripta sint, ut
qui uita et spiritu religionis, qui ab ipso CHRISTO
sit,

^{*)} Epist. ad Trallianos, cap. 9.

sit, destituantur. **) Ad personam autem Servatoris
quod attinet, grauiter inuehitur in eos aeu*i* sui sectari-
os, qui CHRISTVM carne suscepta uere corporatum ne-
gabant, et tantum specie tenus dictabant in terris uer-
sum esse. Hos, cum ipsum fundamentum salutis
conuellant, et CHRISTI perpessiones et meritum e-
leuent, appellat *vengοφορց*, ut qui spe uitae per Chri-
stum recipienda exciderint, et suum ipsi funus por-
tent. ***) Quo uehementius autem detestatur ma-
lignos hos homines, hoc magis effert et commendat
usum sacrae Eucharistiae, cuius omnis religio ueritate
carnis et sanguinis CHRISTI nititur, grauiterque su-
os hortatur, ut pastu illo pietatis et sanctimoniae coe-
lesti religiose frequenterque utantur, pharmacum
immortalitatis appellans et antidotum, quo aduer-
sus mortem muniamur, participesque uitae in IESU
CHRISTO solum, †) eos contra, qui donum hoc
Dei spinosis quaestionibus oppugnant, in his ipsis pe-
rire affirmat. ‡) CHRISTO igitur in sanctioribus li-
bris proposito, traditisque ab eo mysteriis, firma since-
raque fide unice inhaerendum docet, alias uero doctri-
nae ambages, et subtiles quaestiones reiicit, quibus ea si-
des

**) Epist. ad Philadelph. cap. 6: έαν δε αὐθοτέροι πέρι Ιησού Χριστού μη λη-
λωσιν, ἔτοι μη τῷδε εῖσι καὶ ταῦται νέκυαι, ἵνα δὲ γεγραπται μόνον ταῦ-
τα μάρτυρις.

**) In epist. ad Smyrn. cap. 5: Τι με ἐφεδρα τις, ἢ πρεσβύτερος, τον
δε Κυριον μη βλισφημα, μη ὄμολογων ἀντεν ταυτοφορον. Ο δε τέτοι μη
λεγων, τελειως ἀντον ἀπηργηται μη νεροφορος.

†) Epist. ad Ephes. cap. 20: Φαρμακον αὐτοματινον, αντιδοτος τε μη απο-
θανατου μηδε εἰν Ιησού Χριστῳ διη παντος

‡) Epist. ad Smyrn. cap. 7: Οι δὲ ἀτιλεγοντες τη δημοσιη τε θεος συζη-
ταντες αποδημονει

VIII

des solicitari soleat. Hanc sentiendi docendique rationem ipse appellat *Xεισουαθιαν*, ^{†††}) eaque maxime se doctorem *Xεισοφορον* ostendit. Intelligit nimurum disciplinam eam, quae *CHRISTVM*, humanae instauratorem salutis, et ea, quae pro hominibus Deo reconciliandis ab eo suscepta extracta sunt; cruciatus, mortem, restitutionem in uitam, fidem denique in *CHRISTI* merito desigendam, sincere incorrupte que tradat, atque in his omnino acquiescendum iubeat, ^{****)} plane ad mentem *S. PAVLLI* Apostoli, qui *nihil se scire, nisi Christum, eumque cruci fixum, Corinthiis profiteretur.* ^{*)}) Huic suae *Xεισουαθια IGNATIVS* *την ἐγθειαν* opponit, ab eaque ut Christiani sibi caueant, seuere hortatur. ^{**))} Qua scilicet animi impotentiam significat, quae mysteria salutis humanae, in dignis litteris proposita, curiosus scrutatur, eaque uel commentis humanae sapientiae corruptit, uel audacius uocat in dubium, et friuolis rationibus impignare audet, eaque re efficit, ut concordia ecclesiae turbetur, et dissensiones a coetu *CHRISTI* fiant. Quemadmodum autem hanc animi affectionem iniamicam concordiae, ipsique saluti, intelligit, ita contra

^{†††}) *Epiſt. ad Philadelph. cap. 8.* Παρακαλω δε ουας μηδε κατισπειραι προσσεις, αλλα κατα *Xεισουαθιαν*.

^{****)} I. c. Εμοι ἀρχαι εἰν *Incess Xεισος*, τα εἰδικα μέρη δι συνοποιίαν δι ταυτος, καη δι ταυτος αὐτος, καη δι ταυτος δι αὐτος. Vid. quae ad hunc locum, sane difficilem, erudite commentatus est *B. ALB' MENO VERPOORTENNIVS* in *physic. diff. ad Theol. et Philol.* pertin. pag. 151, seqq. *Gemina* his sunt, quae leguntur in *epiſt. ad Magnes. cap. II.*

^{*)} *I. Cor. II, 2*

^{**))} *Epiſt. ad Philad. I. c.*

tra in Χριστοδια, quam profitetur, firmamentum reperit mansuetudinis et caritatis, spiritu CHRISTI dignae. Qui enim doctrinam de Christo salutarem, qualis legatorum eius scriptis traditur, illibata fide amplectuntur, nec aduentitia aliorum commenta, quibus sinceram doctrinam incrustare conantur, recipiunt, ii et Seruatori suo amore deuineti, mansuetudinem, doctrina exemploque eius apprime commendatam, ubique sectantur. Propterea alio loco Trallianos monet, ***): ut solo Christiano alimento utantur, ab aliena autem herba abstineant, quae sit haeresis. Vocat autem alimentum Christianum doctrinam, quae tota in CHRISTO nitatur, et bona coelestia eius ministerio, permissionibus, et morte parta, pure sincereque proponat. In his eam excellentiam coelestis sapientiae, eam benignitatis et misericordiae diuinae ubertatem, eam uim solatii reperit, ut iis plene se refici et exsaturari ad uitam aeternam sentiat, et cramben ab humana appositam sapientia minus requirat. ****) Hic autem pastus diuinus cum plenissime in sacra synaxi percipiatur, tum huius frequentationem sancti epuli ante omnia praecipit, quo fides alatur et caritas, in quibus uis ipsa Christiana.

B

stia-

*** Epist. ad Trall. c. 6: Μονη την Χριστιανην τροφην χρησομενην
de βορυνη απεκενθεσα

****) Sic enim hoc alimentum diuinum plenus describit, Epist. ad Rom. cap. 7: Panem Dei uolo, panem coelestem, panem uitae, qui est caro IESV CHRISTI Filii Dei, qui posteriori tempore ex semine Davidis et Abrahami natus est: et potum Dei uolo, sanguinem ipsius, qui est caritas incorrupta et perennis uita

x

stianismi uersatur. †) Itaque S. IGNATIVS p̄ctus ostendit, quod plane deuotum CHRISTO totum eius amore redundet, totumque mansuetudinem et caritatem, imitatione CHRISTI expressam, in hominibus ad salutem adducendis, spiret, tereque adeo se praebat Χριστοφόρον

Doctorem ecclesiae, haec tenus e s. IGNATIO informatum, adeo praestitit CHRISTOPHORVS TIMOTHEVS SEIDELIVS, ut uim sui nominis expressisse, et elogium Theologi ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ meruisse uideatur. Eum enim uidimus in utroque munere, quod in suggestu sacro et acrovaterio Academico ges- fit, eo doctrinae genere uti, quod missis subtilioris sapientiae tricis, CHRISTVM maxime, et propitiatum eius satisfactione Deum, e diuinioribus litteris demonstraret, eum fide recipiendum et consecrandum p̄ctore suaderet, et grande exemplum mansuetudinis et caritatis, in uadimonio pro hominibus suscepito conspicuae, ad instruendum sanctioris uitae cultum, omnium animis propinaret. Quamquam enim in omnibus aequa partibus doctrinae sanctioris elaborauit, eamque multarum litterarum instrumento uariaque eruditione exornauit, tamen pro sacerdotii, quod sustinebat, officio ea maxime argumenta persecutus est, quae salutem hominum proprius spectant, quae fidei et pietatis CHRISTO deuotae sensum in a- nimis

†) Epist. ad Trall. cap. 8: Τυποί ἀν πραγματεῖαν ἀναλύοντες ἀνατίθενται εὐρετεὶ τοισι, ὃ εἰν σαρξ τη Κυρια, καὶ τὸ οὐρανοῦ, ὃ εἰν ἀγαπή. Ιτaque mansuetudinem assumentes recreate usque ipso in fide, quod est caro Domini, et in caritate, quod est sanguis Iesu Christi.

nūmis hominum aut excitant aut confirmant, quae
mores hominum sanctimonia, ad regulam **CHRISTI**
composita, imbuunt, quae denique mysteria et reli-
giones edocent, quibus quasi pignoribus diuinitus
datis animi Christianorum Seruatori suo arctius coniun-
guntur. Huius generis meditamenta non solum pro
concione exposuit plurima, sed etiam libris in publicum
editis explicauit, cum et rationē iuuentutis salutaris
doctrinae rudimentis instituendae docuit, et doctri-
nam morum e disciplina **CHRISTI** tradidit, maxime
autem cum sacri epuli coniuicias sanctioribus praece-
ptis instruxit, ut fructum salutaris perpessionis et mortis
CHRISTI, pastu illo diuinitus tradito, caste reli-
gioseque adeuntes, perciperent, et ad uitam aeter-
nam alerentur. Quae sanctiora animi instituta hoc
libentius persequebatur, quo magis ipse amore **CHRIS-
TI**, et hominum, quorum salus curanda esset, du-
cebatur. Nihil enim eius moribus amabilius dulcius-
que fuit, nihil humanitate et mansuetudine conditus,
assidueque in diēs factisque suis id modestiae et leni-
tatis studium ostendebat, ut optimum illud caritatis
exemplar, et summum mansuetudinis auctorem **IESYM
CHRISTVM**, ferre in oculis, gestare in pectore uide-
retur. Noscebamus sane in **SEIDELIO** talem ecclē-
siae Antistitem, qualem **SIGNATIVS** Polybium,
Trallianorum Episcopum, commemorat. Sic enim
ad Trallianos scribit: *Exemplar caritatis uestrae acce-
pi, et mecum habeo, in episcopo uestro, cuius ipse hic
animi habitus magna disciplina est, mansuetudo autem
ipsius potentia.* ††) Erat quippe in caritate **SEIDE-**

LII μεγαλη μαθητη, quod hac ipsa docere in suggesto, omnemque suam doctrinam moderari uidebatur, quod uim diuinam φιλανθρωπιας, in CHRISTO reuelatae, hoc suauius insinuabat animis, quo ualidius ipse eius sensu rangebatur, quod denique exemplo suo animos ubique ad eandem uirtutem conformabat. Neque minus πεισοντος SE I D E L I I uis quaedam erat et δυναμις. Quae scilicet intellecta satis omnibus, qui eum propius nossent, dicta eius et mores, ab omni asperitate alienos, ea affectit dulcedine, ut in animos hominum suauissime influeret, eosque ui quauis alia potentius pertractaret. Eam animi mansuetudinem, a natura instram, CHRISTI disciplina castigauit magis et sanctiorē reddidit, eoque uere se praebuit Theologum Xεισθεορον, ut qui pectus et religione CHRISTI plenum, et spiritu temperatum gereret.

Atque eam sanctimoniam a tenera inde aetate induere animo et confirmare studuit, cum sanctioribus munis, in coetu CHRISTI gerendis, destinatus a Patre, iis imbuueretur praeceptis, quae sensum diuinarum rerum mature ingenerarent, animumque religiosius instruerent. Habuit autem patrem, pietatis et sanctimoniae laude in primis conspicuum, CHRISTOPHORVM MATTHAEVM, qui sacerdotio primum in Saxonia, Marbachii prope Dresdam et Wolkenburgi, deinde in Marchia Brandenburgica Schoenbergae religiose fuit, mox idem cum dignitate sacrorum Inspectoris Tangermundae et Brandenburgi gessit, tandemque Berolini,

111 έχω μετ' ἐμαυτού ἐν τῷ ἐπισκοπῷ ἴμαυτον, & εὐτὸ τῷ κατασημα μεγάλη μαθητη, οὐδὲ πειστητούστης δυναμις.

auctus sacris honoribus, Pastor ad D^r. Nicolai, Prae-
 positus et Inspector, Regiae item sodalitati litterariae
 adscriptus, anno c^{irca} CCXXIII in magna hominum
 existimatione decessit. Genit^s hic duxit ab antiqua
 nobilique stirpe Seideliorum, qui in uarias diffusi fa-
 milias in Heluetia, unde feruntur oriundi, in Alsatia,
 Austria, Saxonia, aliisque prouinciis Germaniae, se-
 des fixerunt, uariisque in ministeriis cum Caesarum,
 tum Principum Electorum Saxoniae et Brandenbur-
 gi, rebus domi forisque praecclare gestis, multam no-
 minis sui existimationem adepti sunt. Quam gentis
 Seideliae antiquam nobilitatem, historia eius singula-
 ri libello exposita, paucis abhinc annis demonstrauit
GEORG^r GOTHOFR^r KVSTERVS, Gymnasi^r Fri-
 dericiani, quod Berolini est, Re^rector. Sigillatim ma-
 iores eius familiae, ex qua ortus est Noster, ante fu-
 nestum illud bellum tricennale praedia et possessiones
 suas habuerunt in Saxonia, Priesnitii prope Numbur-
 gum, sed iniuria temporum, et iniquioribus fatis,
 de pristinae fortunae statu deiecti, splendorem paul-
 latim sui generis amiserunt. Habuit **CHRISTOPHO-**
RVS MATTHAEVS, pater Nostri, uxorem **CHRI-**
STINAM, **DANIELIS KÜHNII** in ciuitate Dippoldis-
 waldensi Praetoris, filiam, primi statim sacerdotii,
 quod Marbachii gerebat, initio du^{ct}am, quae mira
 uteri felicitate ter et decies eum patrem fecerat. Su-
 perstites autem ei fuerunt tres tantum filii, totidem
 que filiae, e quibus Noster, **CHRISTOPHORVS TI-**
MOTHEVS, filius natu minimus, Schoenbergae in
 Marchia Brandenburgica die XX Septembris A^r O^r
 R^r c^{irca} CCIII lucem adspexit. Horum in conspectu

et consuetudine parentum Noster a prima aetate domini perpetuam quasi scholam pietatis habuit, cum et in uita exemploque eorum imaginem uiderebat animi ad sanctitatem compositi, et continuis eorum praeceptis, ad religionem et obsequium, CHRISTI disciplinae praebendum, conformaretur. Quo animo parentum siebat, ut mature de filio doctrina liberali instituendo cogitarent. Prima autem fundamenta litterarum posuit sub Rectore FESSELIO in schola ciuitatis Tangermundanae, ubi tum pater eius officio Inspectoris sacrorum fungebatur. Qui cum aliquot post annos Brandenburgum ad eadem sacra munia obeunda deferretur, Noster auditionibus in schola publica eius urbis, cui tum GOTTSCHLINGIVS praeerat, frequentandis haud infelices in bonis artibus progressus fecit, ita quidem, ut mox in Salderianam scholam, in altera eiusdem nominis urbe, quae antiquior dicitur, florentem se conferre, et in disciplina CARSTADII Rectoris, interioribus litteris addiscendis dare operam posset.

Multa igitur cum industria iis in studiis uersatus, quibus puerilis aetas exerceri solet, anno ccccXXIX, cum sextum et decimum aetatis annum uix superasset, iam instruetus satis idoneusque videbatur, qui Academicis se committeret spaciis. Destinaverat autem operam suam diuiniori sapientiae, cum animi sui propensione permotus, tum hortatu exemploque patris adductus, qui suos ea maxime disciplina cupiebat imbui, quae animum uirtutis et sanctmoniae cultu instrueret, et a labe improbitatis magis prohiberet. Huius recte percipiendae causa proficisci.

ciscebatur in Academiam Ienensem, scholas Philosophicas SYRBII, Theologicas BVDEI frequentabat, et quod praecipuo litterarum Orientis studio ducebatur, dabat se in disciplinam summi in eo eruditissimis genere Philologi, IO. ANDREAE DANZII, cuius simul hospitio et coniunctu utebatur, quo maiorem ab eo proficiendi facultatem haberet. His enim et aliis disciplinis, quae Theologum ornant, maiore cum cura accommodabat animum, quod constitutum apud se habebat, uitam producere Academicam, atque excolendis docendisque eiusmodi disciplinis se addicere. Rationes tamen eius a. c. 15CCXXI quodammodo turbari uidebantur subito Potentissimi Regis iussu, quo coram imperauerat, ut relieta Ienensi Academia in Halensem se conferret. Huc igitur professor totum se sanctioris disciplinae studiis dedit, et acroasisbus celeberrimorum Theologorum, FRANCKII, MICHAELIS, ANTONII, BREITHAVPTI, HERNSCHMIDII, LANGII assiduus interfuit. In eadem Academia anno c. 15CCXXII publicum doctrinae experimentum bis edidit, dissertationem propositam disputando excutiens, semel quidem, dirigen te IO. IOACH. LANGIO, de immortalitate animae ex lumine naturae demonstrata, et iterum, d. LANGIO moderatore, de iustificatione contra Poiretum. Et diutius quidem hoc in stadio Academicarum exercitationum decurrisset, nisi interueniens Parentis ualetudo suisset impedimento. Haec enim cum insequente anno domum reuocasset Nostrum, mox adegit, ut consilium uitiae Academicae persequendae abiiceret. Nam Patrem tam male affectum corpore, et prostratis uiribus lan-

guen-

guentem inuenit, ut officii sui esse diceret, aegrotum, quacunque ope posset, alleuare, et partem aliquam subire sacri muneris, quod ipse Pater administrare non posset. Coepit itaque patris loco subinde sacros sermones ad populum habere, hocque officium ei tam bene cessit, ut coetus, commendatione oris eius et multa aliarum uirtutum significatione captus, optaret eum patri sanctoris muneris socium adiungi. Sed modestia animi singularis et uerecundia aetatis, uicesimum annum nondum supergressae, continebat iuuenem, quo minus tam ardui splendidique muneric honorem aut desideraret, aut oblatum reciperet. Qua pariter animi moderatione fiebat, ut, cum paruo interie^{cto} tempore ad officium Diaconi in ecclesia, quae Custrini est, uocaretur, idem munus ut sua exspectatione maius declinaret.

Interea temporis, cum Pater deceperet e uita, statuit ad fratrem maiorem se conferre, qui Schaumburgi in noua Marchia sacerdotio fungebatur, eo consilio, ut crebra exercitatione concionum sacrarum habilem se redderet sacris munis apte aliquando obwendis. Accidit hic, ut Generosissimus de BVRGDORF, in pedestribus Regis copiis Centurio, uerba de suggestu sacro facientem audiret, et eximiis animi dotibus, quae ex oratione SEIDELII elucebant, oblectatus eum ad sacerdotium in coetu sacro, qui Goerlsdorff prope Francfurtum ad Oderam est, suscipiendum uocaret. Adiit hoc munus medio anno CCXXIV, sollemni prius ceremonia Berolini sacerdotio initiatus. Sed annum in eo cum uix excogisset, aliud idemque speciosius sacerdotium in uico

Starl-

Starlsiedel, inferioris Lusatiae, offerebatur, quod libenti animo receperisset, nisi Regis intercessisset edictum, qui SEIDELIVM terris suis exire uetabat, eumque breui meliore loco constituendum clementissime pollicebatur. Nec defuit dicto Regio fides, cum altero post anno lauriorem prouinciam acciperet, et sacris in uico Velefans, qui haud procul Berolino abest, administrandis admoueretur.

Huc usque igitur rebus satis ex uoto fluentibus, et fortuna nec sera nec lenta usus erat SEIDELIVS, ea studiorum suorum praemia prima fere adolescentia adeptus, quae alii, multo etiam serius, tam pulchra accepisse sibi merito gratularentur. Primo enim muneri admotus erat anno aetatis primo et uicesimo nondum expleto, et oblatis uno alteroque post anno aliis melioribusque conditionibus, celeriter se promoueri augerique sentiebat. Neque tamen in his, quae contulerat, acquiescere fortuna uidebatur, sed posthac diligentius ad ornandum amplificandumque SEIDELIVM, nec opinantem, procedebat. Erat ei an. CLXXXVIII negotium in aula Guelferbytana expediendum, quod sua suorumque cognatorum multum intererat. Eo igitur profectus, in notitiam uenit Serenissimi Ducis AVGUSTI GVILIELMI, quo praefente cum sermonem sacrum pro concione habuisset, ita insinuatus est clementi Principis animo, ut consilium iniretur de SEIDELIO retinendo ornandoque. Res eo deducta est, ut ei prouincia Theologiae in Academia docendae, et summi in dioecesi Helmstadiensi sacerorum Antistitis, in antecessum decerneretur. His enim muneribus quod

C

tum

XVIII

tum praeceperat FRIDERICVS WEISIVS, iam deuexa et extrema in aetate constitutus, huic placuit SEIDELIVM in utroque officio socium adiungere. Simul autem collata ei est dignitas Abbatis monasterii Regio-Lothariensis. His destinatus honoribus uenit Helmstadium a. clo l^o CCXXIX, singulaque munera sibi demandata proximo anno auspicatus est. Primo enim ab Ordine Theologorum gradu Doctoris auctus, quem inter alia doctrinac, quae edi solent, documenta dissertatione de *inuestigatione attributorum Dei*, publice defensa, promeruit, mox ipso die, qui memoriae CHRISTI in coelum euecti sacer est, in splendidissimo SERENISSIMI SERENISSIMAEQYE DVCIS, et illustrium aulae Procerum, confessu, sacro muneri Abbatis Regiae Litterae in templo coenobii sollemni ceremonia inaugurate, et porro die dominica XVIII post festum SS. Triados eiusdem anni in templo S. Stephani Helmstadiensi ad munia Sacerdotis primarii et sacerorum Antistitis obeunda ritu publico introductus est. Anno posthac clo CCXXXV iis officiis, in quibus weisio Seniori sociam operam adhuc praefliterat, hoc de uita decedente, solus fungi coepit.

Ita quidem honores amplissimos suscepereat SELDELIVS, nec uero minorem munerum amplitudinem et laborum cumulum. Eos tamen, quantum ualetudo saepe tenuis permittebat, sollertia patientique animo peregit, idque maxime in omni rerum functione dedit operam, ut honorem diuini Numinis et doctrinae salutaris cognitionem amplificaret. Postremis uirae suae annis saepius incommoda ualetudine fuit, et uaria te-

naci-

nacque infirmitate conflictatus est, quae haud raro impedimento fuit, quo minus officii sui partes constanter assidueque implere posset. Quod autem caussaria hac uacatione publicis officiis negotiis detractum erat, hoc largius compensabat priuatim utilissimis commentationibus, operam suam libris conscribendis accommodans, quibus optima diuinioris sapientiae capita curati explanauit, et pietatis religionisque sanctioris studium excitare et alere in animis aliorum annitus est. Huius generis libros quam plurimos edidit, non sine approbatione hominum receptos, iisque temporis utiliter collocati, studiique sui bono aliorum, pro affectae ualeitudinis ratione, inseruendi abunde fidem fecit.

In collegio professorio, quod per octo et usq; inti annos ornauit, praecipua dignitate et loco floruit, multiplicum meritorum amplitudine, honorum ornamenti, et nominis celebritate in primis spe&tabilis. A discessu IO. LAVR. MOSHEMI princeps Senatus Academicus, Ordinisque sui, eminuit, atque hoc anno, LAVRENTIO HEISTERO desuneto, Senioris Academiae locum cepit, nec tamen amplius sesquimense tenuit, fato ipse suo paullo post occupatus. Ad ea munera quod attinet, quorum uices permutari solent, Decurionis in ordine Theologico officium pluries gessit, magistratu Academico quater functus est, annis scilicet cl. IC CC XLII, XLVI, XLVIII, et LVIII, atque in horum extremo decessit. Anno cl. IO CC XLIX, cum in hac Academia collegium institutum esset sodalium, qui ad excollendas litteras Germanicas operam conferrerent, idque

a SERENISSIMO PRINCIPE diplomate et legibus confirmaretur, Sr R^e SEIDELIVS eadem auctoritate huius sodalitatis Praeses constitutus est, eamque die XX Iunii sollemni ritu inauguratam deinceps cura sua et consilio rexit. Simili indulgentia PRINCIPIS anno proximo SEIDELIO is honos accessit, ut rerum ad eccliam et synedrium pertinentium Consiliarius appellaretur. In multiplici autem munerum suorum functione, pro temporum officiisque ratione, quae scribendi materiam offerebat, uaria eruditio lectique argumenti scripta edidit, quae quoniam continua oratione singula recensere non conuenit, singulari indice seorsim enarranda seruamus. Ceterum in talibus commentationibus non minus, quam in reliqua munera administratione, et in omni consuetudine uitae, singularis eminebat caritatis et mansuetudinis gratia, quae praecipua animi eius dos erat, et omnia eius dicta et facta ornare, iisque ad conciliandos et commouendos aliorum animos eximiam uim et efficitatem commodare uidebatur.

Atque haec aequabilis animi lenitas maxime in extremis uitae eius, et inter cruciatus morbi molestissimos ita spectata est, ut exemplo et admirationi esset. Contraxerat autem B^r SEIDELIVS primam ualeitudinis, grauius posthac afflictiae, labem ante hos duo annos ex inopinato uehementique casu, cum forte per laue lubricumque solum incedens, fallente uestigio, terrae affligeretur. Malum inde corpori allatum initio quidem leuius uisum, sed deinceps ingrauescens, cum opera Chirurgi saepius uarieque tra-

Etan-

Etandum esset, acutissimos dolores creauit, et tandem aegre sanatum eam debilitatem reliquit, ut vires corporis semel attenuatae nunquam postea ad iustam firmitatem redirent. Observauit Vir Illustris et Experientissimus, IO^o GOTTL^o KRÜGERVS, qui aegroto SEIDELIO curam operamque medicam praestit, et quo referente haec accepimus, praecipuam pertinacissimi morbi materiam accessisse fluxum haemorrhoidum inordinatum. Quae quidem olim cum reete succederent, bonam SEIDELIO ualetidinem praestabant. Sed ab aliquo inde annis cum turbari uices profluuii, atque hoc modo nimium euenire, modo plane cessare coepisset, uaria inde incommoda extiterunt, quae illud malum comitari solent, quibusque Vir beatus hoc grauius infestatus est, quod a natura in eo sanguis abundabat. Affligebant subinde cruciatus colici et exanthemata, quae dicuntur, scorbutica in facie, manibus et pedibus explicabantur. Quibus grauatus molestiis cum se publicis subduceret negotiis, et domi sellae lucubratoriae affixus meditando scribendoque plurimum temporis consumeret, nec, quantum satis esset, mouendo corpori uacaret, fieri non poterat, quin intestinum malum, circulatione sanguinis in abdomine impedita, magis magisque inualeceret. Graui deinceps et uehementi commotione animi, ut Vir beatus narrauit ipse, factum est, ut fluxio haemorrhoidum plane supprimeretur. Exinde accedere morbus arquatus, et paullo post turgere pedes, qui cum nulla medicamentorum uirtute possent corrigi, et in dies magis intumescerent, tan-

dem hydrops ascites inualuit, tono intestinorum iam nimium attenuato, nullis remediis coercendus, et uitae finem afferebant. Aditum mortis lane duriorem longioremque habuit, inter multiplices cruciatus uariorumque morborum, inuicem se excipientium, accessiones, quasi per totidem uiarum anfractus, lento difficulte gradu deductus ad exitum. In his tamen confirmato tranquilloque animo durauit, nullo, ne mortis quidem iam vicinae, timore perturbatus. Quin integris sensibus et mente bene composita ad extreum spiritum usus, curam magistratus Academici, quem gerebat, per ipsa inualescentis morbi et uitae iam inclinantis momenta continuavit. Triduo tamen ante mortem, iam certus demigrationis suae e vita, quo facilius, abdicata rerum humanarum cura, coelestium contemplationi uacaret, munia et ornamenta consulatus. Academicicessori suo remisit, animum suum sacrosancto corporis et sanguinis CHRISTI uiratice recreauit, Coniugi liberisque dulcissimis aduocatis, cum multa tenerrimi amoris significatione, mandata dedit, et ultimum uale dixit. Obiit III. Cal. Iunias mane ante horam tertiam auditam, exitum natus placidissimum, et, cum lenius condormiuisse uideretur, inter quiescendum extinctus.

Familiam reliquit numerosam, quae praesidium suum, decessu Patris indulgentissimi mature nimis amissum, iam acerbissime luget. Bis autem matrimonium iniit B. SEIDELIVS. Primum quidem nuptias celebrauit sub initium sacerdotii, paullo ante suscepti, anno clo la CCXXIV cum lectissima virgi-

NE CATHARINA SOPHIA, patre nata IOANNE
 FRIDERICO KALBERSPERGERO, praefecturae
 Lebusii curatore Regio primariae dignitatis. Ex hac
 uxore duo suscepit liberos, quos tamen una cum
 matre intra biennium amisit. Itaque desolatam do-
 num nouo coniugio fulciendam ratus, anno cccc
 XXVII itinxit sibi ornatissimam uirginem ANNAM
 ELEONORAM, MATTHIAE LIZMANNI, praef-
 ecturae Regiae, quae maior minorque Zietena di-
 citur, Praefecti filiam. Huius, nunc uiduae moe-
 stissimae, matrimonium, per integros triginta annos
 concorditer aetum, praecipua fertilitate copiosum
 fuit. Tulit enim decem et tres liberos, e quibus
 mortui sunt hi, Brandanus Fridericus Petrus, Doro-
 thea Ioanna, Samuel Fridericus Ehrenreich, Chri-
 stophorus Matthaeus Philippus, Gotlieb Eleonora;
 supersunt autem sex filii, filiaeque duas, Christophorus
 Matthias, Christina Sophia Elisabeta, Ioannes
 Augustus, Eleonora Ludouica Carola, Carolus Lau-
 rentius Timotheus, Ioannes Bernhardus Laurentius,
 Guilielmus Georgius Christophorus, Marcus Iacobus
 Henricus. Horum natu maximus in iudicio militari
 legionis equestris caussis audiendis et in commentari-
 os referendis operam praestar, Senatus item ciuitatis
 Helmstadiensis a libellis et assessor est, simulque vice
 Syndici fungitur multa cum laude. Huic proximus
 Doctoris Medicinae laurea decoratus Hamburgi ar-
 tem salutarem exercet. Tertius ordine, in militia Brun-
 suicensi, uexillarii officio stipendia facit: reliqui in
 spem doctrinae et laudis adolescentur. Filiarum natu-
 major

maior an. cloj CCL Viro maxime Reuerendo ANTONIO
KÜHLIO, ecclesiae Hamburgensis ad. D: Iacobi sacer-
doti religiosissimo, nuptum colloqata, Patri adhuc
sex nepotes dedit, e quibus filius filiaeque duae in
uiuis sunt

Quantum huic familiae praesidium, tantum A-
cademiae et ciuitati ornementum decessu SEIDELII
creptum est. Nec defuerunt hae officio Prorektoris
et Antistitis sui memoriae persoluendo. Humatus est
in templo S: Stephani, et die XI Iunii, quae in sancti-
oribus fastis dies dominica III post festum SS: Triad-
os fuit, sermone funebri ab Archidiacono ecclesiae
Helmstadiensis meritissimo, ASCANIO CHRISTO-
PHORO MEELBAVM, pro concione habitu funus e-
iuss celebratum est. Academia uero, iussu SERENIS-
SIMI PRINCIPIS, eodem ritu luctum publicum te-
stata est, quo ante hos quatuor annos, mortuo Pro-
Rectore usa fuerat. Integro mense post eius mor-
tem elapso, ad diem III Iulii exequiae sollemnes ab
Academia institutae, et celeberrimo omnium huius
urbis ordinum officio, frequentissimoque hominum
concursu in templo Academico, quod Porta coeli
dicitur, MAGNIFICI SEIDELII manibus inter les-
sus et concentus musicos ab oratore Academiae IO.
CHRIST: WERNSDORFIO laudatione funebri pa-
rentatum est. Notatuque dignum fuit, quod cum
B: SEIDELIVS annis abhinc undecim Prorectoris
Academiae IO: FRIDERICI CRELLII, in ipso ma-
istratu defuncti, et uices subiussit, et memoriam o-
ratio.

XXV

XXV

ratione parentali nomine Academiac celebrasset,
nunc, insigni uicissitudinis in rebus humanis docu-
mento, ipsi Prorektor idem officium, eodem in-
loco, persoluendum esset.

Dolemus fatum Academiae, quae superioribus
annis tot ornamentiis suis orbata est; duo Prorectores
extulit, atque intra biennium singulorum ordinum
doctores amisit. Deum precamur, ut incommoda
et detimenta fortunae ab Academia auertat, eam-
que rebus secundis et ubique florentibus uti sinat,
domum autem Seideliam, grauiter afflictam et pa-
terno destitutam praesidio, ipse tuendam fouendam
que suscipiat, et omni genere prosperitatis ornet.

Academia Iulio-Carolina
die XXX Septembris A.O.R.

CC LVIII

SCRIPTORVM
CHRISTOPHORI TIMOTHEI
SEIDELII

I. Disput. de immortalitate animae ex lumine naturae demonstrata. Praef. M. Io. Joachimo Langio. Halae 1722.

D

Disp.

xxvi

- II. Disp. de iustificatione contra Poiretum. Praef. D. Ios-
chimo Langio. Hal. 1722.
- III. Predigt: Das erfreuliche Wiederscheben der Glaubigen in
jenem Leben. Berlin 1726.
- IV. Predigt von der Verlängnung sein selbst, zu Wolfenbüttel gehalten. 1729.
- V. Disputatio inauguralis, pro licentia summos in Theologia honores consequendi, de investigatione attributo-
rum Dei. Helmst. 1730.
- VI. Disp. de Pontificiorum in rita confirmationis a praxe
primae ecclesiae aberratione. Resp. I: H: Kiliani. Helmst.
1732.
- VII. Die Abrede des sterbenden Jesu mit seinem Vater wegen
seiner Seele, aus Luc. XXIII, 43. Eine Leichen-Predigt.
1735, fol.
- VIII. Der Ausspruch des heiligen Geistes von der Hoffnung;
die wir von den Verstorbenen haben sollen. Leichen-Predigt
auf die Frau von Loosch. 1736, fol.
- IX. Programma: Veritas religionis Christianae ex operatio-
nibus Spiritus Sancti ordinariis demonstrata. 1737. fol.
- X. Zuschrift von dem Zweck des Briefes Pauli an die Epheser.
1738
- XI. Themata von gehaltenen Predigten. Helmst. 1739. 8.
- XII. Gedanken über die zwey Fragen: 1) Ob Gott dem Men-
schen eine Stunde zur Bekehrung gesetzt habe? 2) Ob
ein Mensch urtheilen könne dass er werde seelig oder
verdammpt werden. Helmst. 1741. 8. pt. 10.
- XIII. Programma de ignorantie immortalitatis animorum
restituendorum corporum, et diversae bonum post haec
saccula conditionis; Iohol eiusque aeuo a Jo. Clerico temere
impacta. Helmst. 1742. The-

XIV. *Theologia Vet. Testum. de Spiritu S. Programma Pen-*
tec. 1742.

XV. *Der Apostel Paulus als ein grosser Rechtsgelehrter. Leichen-*
Predigt auf Herrn Hofrath Kress. Helmst. 1741. fol.

XVI. *Anweisung welches die wahre Methode zu catechisiren*
sy. Helmstadt, 1742, 1748. 8. pl. 12.

XVII. *Anweisung zum würdigen Gebrauch des heiligen A-*
bendmabs. Helmst. 1743, 1747, 1756. 8. alph. i. pl. 4.

XVIII. *Abhandlung von unerkunten Sünden. Erste Ab-*
theilung Helmst. 1744. 8. pl. 11. Andre Abtheilung,
ibid. 1745. pl. 14.

XIX. *Disput. de primo primorum hominum peccato. A. resp.*
Iust. Wilh. Christ. Chrysander. 1744.

XX. *Disput. de peccato malorum angelorum. Resp. Io. Iul.*
Behm. 1745.

XXI. *Programma de ignoratione immortalitatis animorum,*
restituendorum corporum, et diuersae hominum post haec
saecula conditionis, Dauidi et populo Iraelitico a Io. Cle-
rico temere impacta. 1746.

XXII. *Programma de inhabitacione Spir. Sancti, resuscitatio-*
nis corporis fidelium fundamento. 1746.

XXIII. *Zeugnisse von der Wahrheit vor die itzige Welt. Er-*
ster Theil. Helmst. 1746. 4. alph. i. pl. 16.

XXIV. *Oratio de quaestione: an Deus decreuerit animam*
post mortem annibilare aut conseruare? memoriae Io. Fri-
der. Crellii, Academiae Prorectoris, consecrata, cum
Programmate in eius obitum. Helmst. 1747. fol.

XXV. *Sendschreiben vom Seelen-Schlaf. Helmst. 1747. 4.*
pl. 5.

XXVI. *Oratio de Academia non diffamanda. 1748. 4.*

XXVIII

XXVII. Progr. ad lectiones cursorias Io. Ern. Schuberti, de commodis in ecclesiam ex iis doctoribus redundantibus, qui gradu Doctoris ornati sunt. 1748.

XXVIII. Progr. ad lectiones cursorias Ott. Nathan. Nicolai, de quaestione: *an Facultas in uno consistere possit.* 1747.

XXIX. Progr. de quaest. *An Christus pascha suum ultimum s. εαυγεστιμον una eademque die cum Iudeis comedenter, nec ne?* 1748.

XXX. Progr. de quaest: *An et quomodo Spiritus S. fidem in infantibus baptizatis operetur.* 1748.

XXXI. Abhandlung von der Secte der Elcesaiten. Helmst. 1749. 4. pl. 5.

XXXII. Abhandlung von der Secte der Charurgiten. ibid. 1749. 4. pl. 3.

XXXIII. Pastoral-Theologie. Helmst. 1749. 8. alph. I. pl. 15.

XXXIV. Inuitatio ad inaugurationem noui Rectoris scho-
lae oppidanae Helmst. I. Petri Milleri. 1750.

XXXV. Programma auf den Stiftungstag der Herzogl.
Deutschen Gesellschaft in Helmstadt. 1750. fol.

XXXVI. Programma zu der Rede der Deutschen Gesell-
schaft auf das hohe Geburtstag des regierenden Herrn
Herzogs Durchl. 1750. fol.

XXXVII. Progr. zu der Rede der D. Ges. auf das Stif-
tungsfest der Julius Carls-Hohen Schule.

XXXVIII. Rede auf die hohe Vermählung Sr. Maj. des
Koenigs von Dännemark Friedrich V. und Fr. Iulianen
Marien, geb. Herzogin von Braunschw. und Luneb.
im Nahmen der Herzogl. Deutschen Gesellschaft ge-
halten. Nebst der Einladung dazu. 1752. fol. pl. 9½.

Gründ-

- XXXIX. *Grundrisse von heiligen Reden über die Evangelia*
Erster Theil, Halle, 1753. Zweyter Theil 1754. Dritter
Theil 1755. 8.
- XL. *Exegetische und Homiletische Abhandlungen über die*
Sonn- und Festtags-Evangelien. Erster Theil, Halle,
1754. Zweyter und dritter Theil 1755. Vierdter und fünf-
ter Theil 1756. 8.
- XLI. *Exegetische und Homiletische Abhandlungen über die*
Sonn- und Festtags-Episteln. Erster Theil, Halle, 1753.
Zweyter Th. 1754. Dritter und vierdter Theil
1755. 8.
- XLII. *Vertheidigung seines Senatschreibens vom Seelenschlaf,*
gegen die wieder dasselbige herausgekommene Verthei-
digung eines ungenannten. Halle, 1754. 8. pl. 10¹.
- XLIII. *Vermischte Reden auf hobe Häupter, oder in Höchst-*
deroselben Gegenwart gehalten. Halle, 1753. 8.
pl. 12.
- XLIV. *Heilige Reden bey besondren Fällen gehalten.* Erster
Theil, Braunschweig, 1755. Zweyter Theil ibid.
1756. 8.
- XLV. *Disput. de peccato in Spiritum S. ad Ebr. VI, 4,*
fqq. A· et R· Io. Franciscus Wagner. 1755.
- XLVI. *Ordnung des Heyls nach einer catechetischen Me-*
thode Lehr- und Lernenden entworffen. Erster und
Zweyter Theil, Halle, 1754. Dritter Theil 1756. 8.
- XLVII. *Grundrisse von Buß-Predigten aus dem alten Te-*
stam. gehalten. Halle, 1755. 8. alph. 2. pl. 20.
- XLVIII. *Ininitatio ad introductionem noui Rectoris scho-*
lae Helmst. Conr. Nahmmacheri. 1756.
- XLIX. *Denkmahl der Liebe, seinen geliebten Mitarbeitern*

xxx

am Evangelio in Helmstädt nach ihrem seeligen Abschiede gestiftet. Halle, 1757. 8.

L· Vorrede zu D· Brandan Heinrich Gebhardi Einleitung in die XII kleinen Propheten. 1756.

LI· Sittenlehre Chriftlicher Communicanten. Zwey Theile. Helmstadt, 1757. 8.

LII· Erklärung des Briefes Pauli an die Galater. Halle, 1757. 4. alph. 3. pl. II.

LIII· Erklärung des Briefes Pauli an die Philipper. ib, 1757. 4. alph. 2. pl. 19.

LIV· Erklärung des Briefes Pauli an die Colosser. ib. 1758. 4. alph. 2. pl. 18.

LV· Chriftliche Sittenlehre nach dem Zeugnisse der Heiligen Schrift. Braunschweig. 1758. 4. alph. 5. pl. 5.

LVI· Programma Pasch. quo potiora dubia a ueteribus Chriftiani nominis hostibus contra ueritatem resurrectionis Redemptoris mota examinantur et refelluntur. 1758. 4. pl. 3.

LVII· Anweisung zum erbaulichen Predigen, mit einer Vorrede und historischen Einleitung herausgegeben von M· Conrad Nahmmacher. Halle und Helmst. 1758. 8. alph. I. pl. 2.

INEDITA

LVIII· Oratio inauguralis, de Scepticismo exegetico

LIX· Harmonia attributorum Dei in nativitate Christi demonstrata.

LX· Oratio de emendatione Academiarum.

Orat.

LXI. Oratio, in qua sententia libri: *de eo quod in religione
essentiale est*, examinatur.

LXII. Or. *de periodis lucidosis Academiae Iuliae.*

LXIII. Orat. *de praerogatiis Academiarum antiquarum
prae nouissimis.*

LXXXI

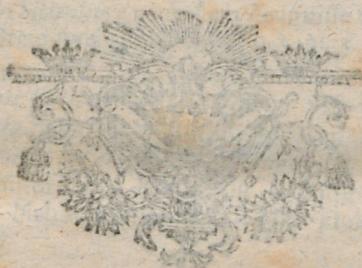
erstgiles ist heut es der dritt amitsetz auf mi , alir O LXI

amitsetz , alir dritt

LXXII . dritt amitsetz der dritt amitsetz do . alir O

LXXIII . dritt amitsetz der dritt amitsetz do . alir O

LXXIV . dritt amitsetz der dritt amitsetz do . alir O

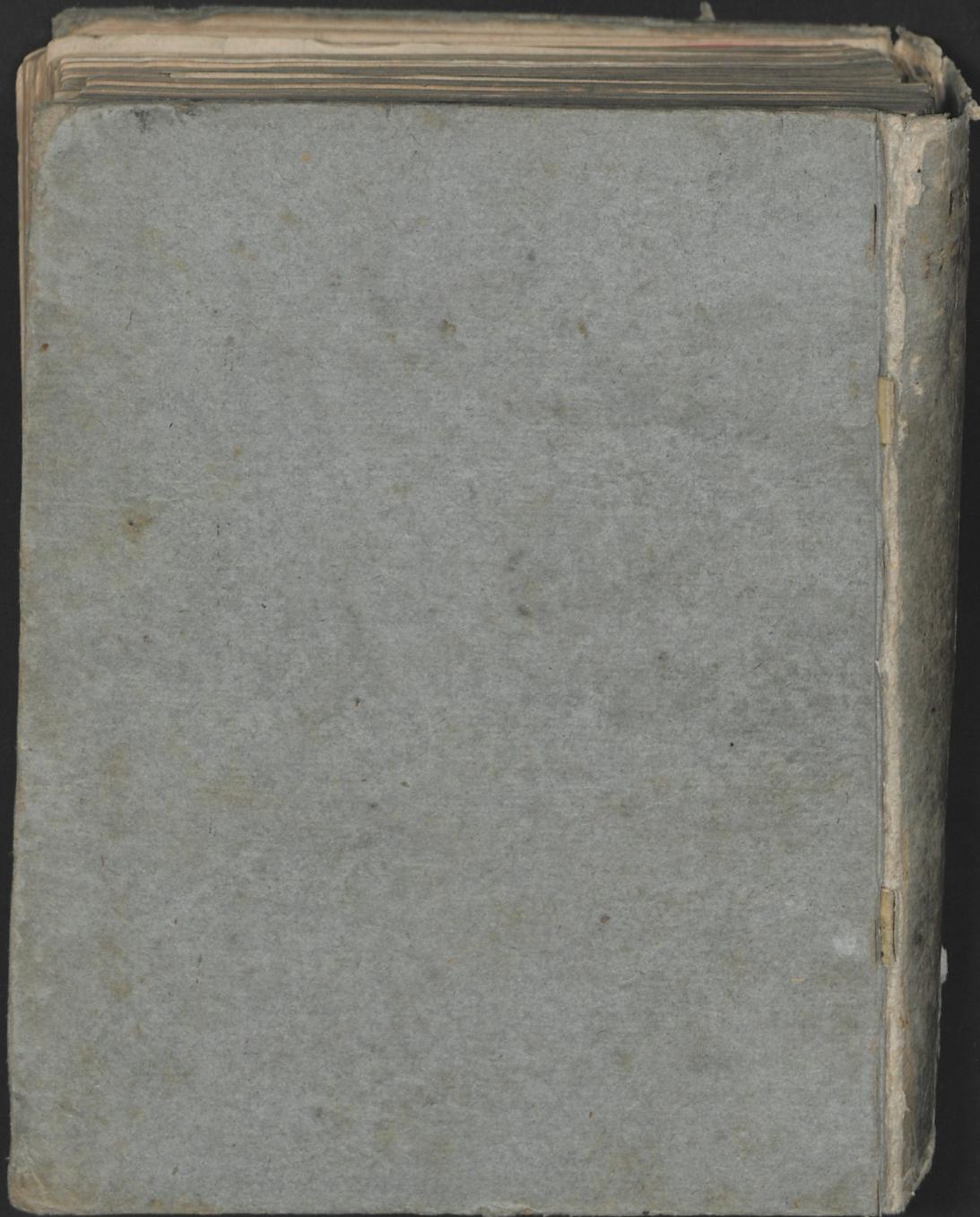
LVII . dritt amitsetz

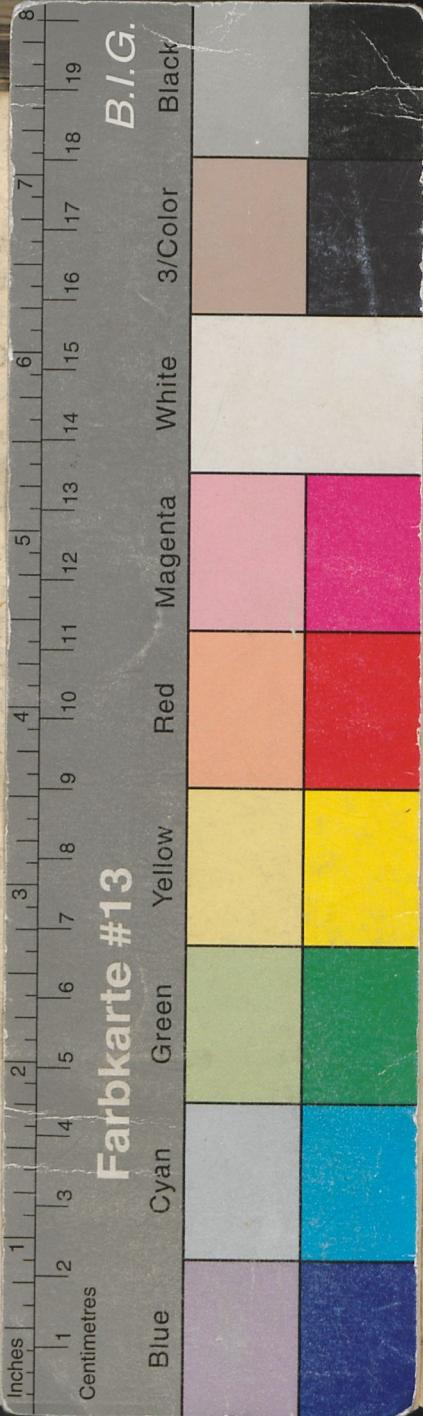
LVIII . dritt amitsetz

Nonnulla derunt

ULB Halle
001 920 952

MEMORIA
VIRI
MAGNIFICI ET SVMME VENERABILIS
**CHRISTOPHORI TIMOTHEI
SEIDELII**
ACADEMIAE IVLIAE CAROLINAE
PRORECTORIS
SS. THEOL. D. ET PROF. PRIMARII SERENISS. DVCIS BRVNOV.
ET LVNEB. A. CONSILIIS ECCLESIAST. CAPITVL. IMPERIALIS
REGIO - LOTHAR. ABBATIS. SACRORVM HELMSTAD. ANTISTITIS.
ET VICINARVM ECCLES. SVPERINTENDENTIS GENERAL.
SOCIETATIS TEVTON. HELMST. PRAESIDIS
GOETTINGENSIS AC BREMENS.
SODALIS HONORARI
D. XXX MAII cI*o* I*o* CC LVIII
IN IPSA PVRPVRA DEFVNCTI
AVCTORITATE
PRORECTORIS ET SENATVS
ACADEMIAE IVLIAE CAROLINAE
PERSRIPTA
A B
IO. CHRISTIANO WERNSDORFIO
P. P. O

HELMSTADII
LITTERIS VID. B. SCHNORRI